

مدیریت مدرسه، یعنی:

- مدیریت هم‌زمان چندین جهان و چندین زمان
- مدیریت چندین نوع زندگی و مدیریت با هم و هم‌زمان مغزها و دست‌ها و دل‌ها
- مدیریت چندین نوع مهارت و علوم و معارف گوناگون
- مدیریت حیات دوران‌های کودکی و نوجوانی
- مدیریت تعددها و تنوع‌ها در همه‌ی حوزه‌های زندگی

پس:

آن‌که مدرسه‌ای را اداره می‌کند، در واقع نحوه‌ی حیات آدمی را اداره می‌کند.
و این سخن، نه اغراق است و نه مبالغه؛ بلکه بیان حقیقتی است انکارناپذیر.
البته مشروط به این‌که به عنوان یک مدیر مدرسه

خود را بشناسیم، یعنی:

- چیستیم و کیستیم؟
- چه توانایی‌ها و محدودیت‌هایی داریم؟
- زندگی را برای خودمان چه تعریف می‌کنیم؟
- چه هدف‌ها و آرزوهایی داریم؟
- در چه شرایطی زندگی می‌کنیم؟
- این شرایط، چه قدر مطلوب یا نامطلوب ماست؟

- خودمان در پیدایش و تعیین و انتخاب این شرایط چه قدر مؤثر بوده‌ایم یا مؤثر هستیم؟
- از چه مسائل شخصی، خانوادگی، شغلی، و فرهنگی رنج می‌بریم؟ چرا و چگونه؟
- از چه نوع آینده‌نگری برخورداریم؟
- مسئولیت پیدایش مسائل زندگی خود را به چه عوامل یا افرادی نسبت می‌دهیم؟
- چرا نتوانسته‌ایم یا نمی‌توانیم مسائلمان را به شکل مطلوب، حل کنیم؟

- در زندگی شخصی چه برنامه‌ای داریم یا چه برنامه‌ای را می‌خواهیم یا می‌خواستیم داشته باشیم؟
- مسائل گوناگون اجتماعی را چگونه یا با چه روشی تحلیل و تبیین می‌کنیم؟
- خویشتن را چه قدر مسئول اجتماعی می‌دانیم؟
- از چه نوع تربیت و تحصیل برخورداریم؟
- در چه نوع فرهنگ خانوادگی و اجتماعی زندگی می‌کنیم؟
- این فرهنگ، چه قدر مطلوب یا نامطلوب

ماست؟ چرا و از چه لحاظ؟

- شخصاً چه قدر آمادگی تغییر یافتن داریم؟
- چه قدر آمادگی تغییر دادن دیگران را داریم؟
- چرا تغییر خویشتن و تغییر دیگران را ضروری می‌دانیم؟ چه قدر و چه گونه؟
- چه قدر از زندگی شخصی و اجتماعی لذت می‌بریم و اگر نمی‌بریم، چرا؟
- به چه نوع تغییری معتقدیم یا امیدواریم و یا انتظار آن را داریم؟
- به طور کلی چه انتظاراتی از خودمان و دیگران داریم؟
- دیگران (اطرافیان، جامعه و جهان) چه انتظاراتی از ما به عنوان یک شهروند و یک مدیر دارند؟
- معمولاً روزی چند ساعت مطالعه می‌کنیم، مطالعات آزاد یا حرفه‌ای؟
- چه قدر جرئت، جسارت و عشق و توان خطر کردن را داریم؟
- از چه نوع اضطراب‌هایی رنج می‌بریم: شدید یا خفیف؟ چرا و چگونه؟
- انگیزش ما برای خدمات اجتماعی و همیاری با دیگران چه قدر است؟ چرا و چگونه؟
- چه قدر به فرایندهای آزادی و عدالت علاقه مندیم؟
- چه قدر از ملاحظه‌ی پیش‌رفت دیگران لذت می‌بریم؟
- معمولاً خود را برای اشتغال به چه مشاغلی

مدیریت در مدرسه‌های امروز جهان

مدیریت انسانی مدرسه

دکتر علی اکبر شعاری نژاد

آماده تر می بینیم؟

- چه قدر نسبت به گرایش ها و رغبت ها و افکار خویش تعصب داریم؟ چرا و چگونه؟
- از چه نوع یا کدام موقعیت های اجتماعی لذت می بریم و از چه نوع آن ها نفرت داریم و گریزانیم؟ چرا و چه قدر؟
- چه قدر از خصایص امید و اعتماد و اعتدال بهره مندیم و چه قدر آن ها را در زندگی، خصوصاً زندگی حرفه ای، ضروری می دانیم؟ چرا؟
- برای زندگی خود چه فلسفه ای داریم؟

تربیت را بشناسیم، یعنی:

کودک: فیلسوف بزرگ بدون ادعا.

- کلاً «تربیت» یا «آموزش-پرورش» را برای خودمان چه تعریف می کنیم و چرا؟
- تعریف علمی و امروزی تربیت را چه می دانیم؟
- چه محدوده ای برای آموزش-پرورش قایل هستیم؟ چرا و چگونه؟
- چه عواملی را در تربیت مؤثر می دانیم؟ چگونه و چرا؟
- رابطه ی طبیعت و تربیت را چگونه تحلیل و تبیین می کنیم؟
- آیا شناخت این رابطه را ضروری می دانیم؟ چرا؟

- به این سخن که «تربیت، تعیین کننده ی عمده ی نحوه ی زندگی افراد است.» چه قدر باور داریم؟ چرا؟
- به نظر ما چه کسانی یا چه مقام هایی مجازند درباره ی چند و چون تربیت کودکان و نوجوانان تصمیم بگیرند؟ چرا؟

- آیا تنها به ضرورت تربیت کودکان و نوجوانان عقیده داریم یا به تربیت همه ی شهروندان؟ چرا و چگونه؟

- ابعاد تربیت را چه می دانیم؟ چرا و چگونه؟
- چه قدر درباره ی «تربیت شناسی» مطالعه کرده ایم و چه قدر این مطالعه را ضروری می دانیم؟ چرا؟
- خودمان از چه نوع آموزش-پرورش یا تربیت برخورداریم و چه قدر از آن راضی هستیم؟ چرا و چگونه؟

- آیا «تربیت» را فرایند می دانیم یا فعالیت؟ چه تفاوتی میان این دو تلقی وجود دارد؟ و این گونه

تلقی چه اثری در نگرش و عملکرد مسئولان می گذارد؟ چرا و چگونه؟

- چه علوم و معارفی را برای شناخت «تربیت» ضروری می دانیم؟ چرا و چه قدر؟
- کدام نهاد یا مؤسسه باید آشنا ساختن مدیران و معلمان را با «تربیت شناسی» عهده دار شود؟ چرا؟

- رابطه ی تربیت و فرهنگ را چگونه تحلیل و تبیین می کنیم؟ چرا؟
- آیا «تربیت» یا (آموزش-پرورش) را امری منطقی ای می پنداریم یا جهانی؟ چرا و چگونه؟
- ویژگی های آموزش-پرورش (تربیت) معاصر را چه می دانیم؟
- در حوزه ی تربیت، چه قدر به آینده نگری معتقدیم؟ چرا؟

- خانواده، مدیر، معلم، جامعه و شخصیت کودکان یا نوجوانان، کدام یک را در تربیت رسمی (مدرسه ای) مؤثر می دانیم؟ چه قدر و چرا؟

- به ضرورت چه نوع تعاملی میان این عوامل باور داریم؟ چرا؟

- مبانی نظری یا فلسفی تربیت کدام اند؟ و ما چه قدر با آن ها آشنا هستیم؟ و به کدامین آن ها بیش تر اعتقاد داریم؟ چرا؟
- آیا برخورداری از نوعی فلسفه ی تربیت برای ما مدیران ضروری است؟ چرا؟ چگونه؟ کدام فلسفه؟

- منظور از فلسفه ی جدید تربیت یا فلسفه ی تربیت جدید چیست؟ و ما چه قدر با آن آشنا هستیم؟

مدرسه را بشناسیم، یعنی:

- ماهیت مدرسه را چه می دانیم؟ و ضرورت وجودش را چگونه تحلیل و تبیین می کنیم؟ چرا؟
- مدرسه ی امروز یا مدرسه در جهان معاصر را چگونه تعریف می کنیم؟ چرا؟
- میان مدرسه ی دیروز و مدرسه ی امروز، چه تفاوت هایی می بینیم و آن تفاوت ها را چگونه تحلیل و تبیین می کنیم؟

- رابطه ی مدرسه و تربیت را چگونه تحلیل و تبیین می کنیم؟ چرا؟

- آیا چنین تحلیل و تبیینی را ضروری می دانیم؟ چرا؟

- تحلیل و تبیین رابطه ی میان مدرسه و تربیت چه تأثیری در مدیریت ما دارد؟ چرا؟

- منظور از اداره یا مدیریت مدرسه چیست؟
- رابطه ی مدرسه و جامعه و جهان را چگونه تحلیل و تبیین می کنیم؟ چرا؟
- چرا می گویند، در دنیای معاصر مدرسه باید جهانی بیندیشد و جهانی عمل کند؟ چگونه؟
- چرا گاهی مدرسه را نوعی «موجود زنده» تعریف می کنند؟

- منظور از «فرهنگ مدرسه» چیست؟
- چه قدر به دولتی و غیردولتی بودن (یا شدن) مدارس معتقدیم؟ چرا؟

- به نظر ما این قشر بندی یا طبقه بندی چه آثار مطلوب و نامطلوبی دارد؟

- چه اطلاعات و تجربه هایی درباره ی مدرسه و نقش آن در جامعه و جهان امروز داریم؟ و از چه منابعی آموخته ایم؟

- پیشگامان برجسته ی تأسیس مدرسه در جامعه و جهان کیستند و ما چه شناختی از ایشان داریم؟

- چه قدر از مدرسه ای که خود در آن درس خوانده ایم؟ راضی هستیم؟ از چه لحاظ؟ و چرا؟

- مدرسه را در چه صورت، «شایسته» یا «پیشرفته» تلقی می کنند؟ چرا؟
- چه نوع مدرسه ای می تواند محرک یادگیری باشد؟

- مبانی نظری یا فلسفی وجود مدرسه در دنیای معاصر کدام اند و ما چه قدر با آن ها آشنا هستیم؟ چرا این آشنایی ضرورت دارد؟

مدیریت را بشناسیم، یعنی:

- مدیریت را چه تعریف می کنیم؟
- چه نوع مدیریت را «آموزشی» تعریف می کنند؟ چرا؟

- مدیریت با چه ویژگی های ناآموخته و آموخته ای تعریف می شود؟
- چرا می گویند: «مدیریت آموزشی، مدیریتی است بی نظیر»؟

- چرا می گویند: «کسی که مدرسه ای را اداره می کند، در واقع جهان را اداره می کند»؟

- میان مدیریت مدرسه و مدیریت سایر نهادهای اجتماعی چه تفاوت هایی می بینیم؟ چرا؟